

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po poti prejemam za avstro-ogrske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.
Za oznanila plačuje se od četristopne pett-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Razmere na Kočevskem.

(Govoril posl. Ivan Hribar v 11. seji dež. zborna kranjskega dne 10. februvara t. l.)

Visoka zbornica! O ljudskem šolstvu na Kočevskem se je že večkrat govorilo v tej zbornici, zlasti o šolskih razmerah v občini Dragi in danes hočem tudi jaz izpregovoriti nekoliko besedi in sicer o neki stvari, katere je že omenil čast. g. predgovornik. Vendar bodem, govorč o margin. št. 6. § 8. letnega poročila, ločil to vprašanje na dva dela; v prvem delu bodem govoril o tistih šolah na Kočevskem, katere štejejo po uradnih izkazih največ slovenskih otrok, potem pa bodem prestopil k drugim šolam, katere obiskujejo slovenski otroki v manjšem številu nego nemški in o številkah uradnih izkazov.

Sola na Kočevskem, katera ima največ slovenskih otrok, namreč 49, je šola v Nemški Loki. To šolo obiskujejo otroci nemških staršev iz Nemške Loke, okraja Kočevskega in otroci slovenskih staršev iz slovenske občine Čaplje, Črnomaljskega okraja.

Pred nekaterimi, mislim pred 3 leti, je imel visoki deželní zbor priliko obravnavati o prošnji Čapljanske občine za izredno podporo za stavbo šole. V tisti prošnji so se pripovedovalo tako čudne reči — in ni bilo dvomiti, da so utemeljene in resnične, ker jih je poročalo županstvo samo — da je bil vsled tega finančni odsek res izredno naklonjen Čapljanski občini in je predlagal, da se dotična prošnja ugodno reši in občini dovoli ne-navadno velika podpora. In kaj je bilo povedano v tej prošnji? Pripovedovalo se je, da so slovenski otroci, kateri morajo iz Črnomaljskega okraja hoditi v nemško šolo v Kočevje, izpostavljeni zasmehovanju nemških učencev in da žalibog učitelj ničesar proti temu storiti ne more, ker se zunaj šole ometujejo z blatom, zmerjajo z „neumnim Kranjci“ in drugimi psovki, česar zabraniti učitelj nima nobene moči. Zaradi tega je občina Čapljanska spoznala, da je skrajni čas, da se ustavovi tam šola, tako da bi slovenski učenci Čapljan

ski dobivali v domači občini pouk v svojem jeziku.

Pa tudi v drugem oziru, iz didaktično pedagoških razlogov, potrebno je, da se ta šola kar najhitreje ustanovi. Slovenski učenci morajo v šoli poučevani biti v slovenskem materinem jeziku, ako se hoče, da bodo šola imela kaj uspeha. Res je, da je šola v Nemški Loki urejena tako, da se poučujejo nemški in slovenski otroci posebej, ali fakta, katera sem poprej omenil, dostikrat prisiljajo slovenske učence, da, ko so hodili prvo leto v šolo in njeli par nemških besedi, prestopajo v nemški oddelek, tako da se vsled tega zmanjšuje število otrok v slovenskem oddelku. Kot dokaz za to, gospoda moja, služi Vam, da je šola v Nemški Loki leta 1889 štela 70 slovenskih otrok, mej tem kojih je leta 1893. bilo izkazanih, kakor vidite pod margin. št. 6. § 8. letnega poročila, samo 49.

Končno mora tukaj merodajno biti pa tudi to, da imajo učenci iz Čapljanske občine, v katero spadajo vasi Čaplje, Vimol, Vrtače in Zadre, vendar tudi precej daleč do šole v Nemški Loki. Ta šola bi lahko ostala za tiste za šolo godne otroke, kateri bivajo v Nemški Loki sami, ni pa potrebno, da bi hodili tja otroci iz Črnomaljskega okraja. Rekel sem, da imajo ti otroci precej daleč do šole v Nemški Loki, in kaj to pomenja, uvideli bodete sami, ako pomislite, kako stroga je zima in kako nenavadno veliko snega je v tistih krajih in ako pomislite, da so od Nemške Loke oddaljene vasi in sicer Čaplje 31 km., Vimol 29 km., Vrtače 28 km. in Zadre 22 km. To je precejšnja daljava, katera marsikaterega učenca zadržuje, da po zimi ne gre v šolo in zaostaje vsled tega v pouku. Ker smo že imeli prošnjo občine Čapljanske, na katero sem se poprej skliceval, v visoki zbornici in ker je zares želeti in neobhodno potrebno, da ta občina pride do lastne šole, priporočal bi, da naj bi deželni odbor v pretres vzel vprašanje, ali ne bi kažalo, da se občini Čapljanski z izredno podporo pripomore v to, da se izpelje nujno potrebna šolska zgradba. V tem oziru bodem koncem svojega govorova stavljal primerno resolucijo.

LISTEK.

Glediščna vaja.

(Siliuta; spisal Davorin O... ški.)

Narodna čitalnica! Pozdravljeni bodite stari prostori z zaprašenimi okni, stariimi stoli, prhlo mizo in s slabougljenim glasovirom.

Pozdravljen budi tudi ti neumetniški oder! — Tvoje kulise so že sicer raztrgane, tla z navadnih desek, — a igra se ravno tako tudi na tebi življenje, — perfidno in pobožno, veselo in žalostno.

Vračajo se mi spomini minulih dnij! — Ha, tudi mi smo bili umetniški, tudi mi smo ropotali po tem oderu, obračali oči, ljubili se in sovražili.

Minilo je minilo, — užival sem takrat svojo mladost — ter ljubil.

* * *

Regisseur je kričal, da začnemo vajo, a mi smo kramljali s svojimi dražestnimi soigralkami, — eh, bili smo pač sami mladi ljudje.

Gospod Velič nam je bral neko zaljubljeno pesem, kjer je napravil nek kontrast mej rožmarinom in koprivo.

Gospodična Zvezdana se je za krbtom svoje sestre Malke smijala, da so ji pritekle solze v oči.

— Ta gospodična se je tudi meni rada posmehovala, no bila je jedna tistih žensk, katere gledajo tako milo, da jim radi vsak pregrešek odpustimo.

Takrat jo je vendar gospod Velič opazil ter rekel Malki tibo, da smo ga vendar lahko slišali: „Vaša sestra se vede nedostojno“.

Zvezdana ga je tako milo pogledala, da se je na glas zasmijala ter vtaknil pesem v žep.

Glediščna vaja se je pričela.

Regisseur je stal za kulisami, kričal, mahal z rokami, nas gonil na oder ter motil naše pogovore.

Če se ne motim, igrali smo veseloigrko „Izbiralka“. Naslovno ulogo je imela Malka.

Mej odmorom sem bil prisiljen poslušalec sledečega pogovora:

„Vaša sestra me očividno zametuje in sramoti“, rekel je Velič.

„Oh, oh“, dè Malka ter gleda na malo debelo gospodično P., katera je koketovala z gospodom Topičem; „kako sodite, ima li gospod Topič dober ukus?“

„Vrag — hočem reči slab ali dober — meni vse jedno. — Ha glejte, tam daje cvetlice Ženiču, in jaz sem jo prej prosil, a ni mi hotela nobene dati.“

„Gospod Velič, vi ste zaljubljeni v mojo se stro“, dè Malka ter ga pogleda žalobno, kakor vse

Sedaj pa, gospoda moja, prestopam k drugemu delu svojega govora, v katerem sem rekel, da bodo dem govoril o številkah uradnega poročila z dné 27. julija leta 1893.

Tako v uvodu dotičnega uradnega poročila govoril se, da je sestavljen na podlagi ljudskega štetja z leta 1890. dné 31. decembra. To je jako modro, ker se je v teku desetih let, od ljudskega štetja leta 1880 do ljudskega štetja leta 1890., razmerje mej številom slovenskega in nemškega prebivalstva v nekaterih občinah izpremenilo na tako čuden način, da človek ne more verjeti, kako da so nekateri prejšnji Slovenci — in teh je na stotine — najedenkrat tekom desetih let postali Nemci. Bržkone izvršilo se je nad Kočevskimi Slovenci tisto čudo, katero se je nekdaj izvršilo nad apostolji, da je prišel sv. Duh v podobi gorečih jezikov nad nje, tako da so se v kratkem času naučili nemškega jezika, pozabili jezik slovenski in vsled tega popisani bili za Nemce. (Veselost na lev.)

Gospoda moja, stvar je tako resna. Gospod poslanec ekscelanca baron Schwiegel bodo skoraj gotovo vstal in se skliceval na to, da je že pred dvema letoma dal razumeti, da so faktične razmere na Kočevskem drugačne, nego se da soditi na podlagi ljudskega štetja leta 1880 in da bodo prihodno ljudsko štetje izpadlo čisto drugače. Odkritosrčno povem, da sem se takrat na prvi hip jako čudil, kako more ekscelanca baron Schwiegel vedeti, da bodo zadnje štetje l. 1890. izpadlo drugače, nego bi se bilo dalo pričakovati, ali ko sem pa pozneje natančnejše premislil stvar in pomislil, kdo je vodil poslednje ljudsko številjenje, potem se nisem kar nič več čudil, kajti čutil sem, da je ekscelanca baron Schwiegel najbrže moral imeti kak namigljaj, kaki bodo rezultati ljudskega številjenja v občini Dragi in Travi, ker to je tista slovenska enklava v Kočevskem vojvodstvu, kakor je ta okraj imenoval premodri ravnatelj Kočevske gimnazije. Ko sem te stvari premislil, tedaj sem tudi jaz vedel, kako bodo izpadlo ljudsko štetje v dotičnih krajih. Čuli smo takrat, kako sta ekscelanca baron Schwiegel in zastopnik visoke vlade strogo naglašala, da so šte-

ženske, katere imajo baje veliko blago srce, — a njemu se je solzilo oko. — Odšel sem na drugo stran odra.

Mej kulisami sta stala Ženič in Zvezdana, a tako obrojena, da me nista mogla zapaziti. — Zvezdana je bila razburjena ter rudeča v obrazu, jaz mislim, da jo je Ženič poljubil. Skašjal sem se ter šel mimo.

Srečal sem gospoda Tičnika, koji je stal v lakajski livreji, — igral je vlogo sluge ter imel v celi igri reči besede: „Izvolite, gospoda, jed je na mizi“ — ter gledal besno na nasprotno stran, kjer se je Velič še vedno pogovarjal z Malko.

Udaril sem ga po ramu in on je jezno zamrčal.

„Stari fant zaljubljen si, ali ona je nedosegljiva, ha ha, ona je prava „izbiralka“, zašepetal sem mu na uho.

Odmor je ponehal. — — — — —

Dosta časa je minilo! — Dozdeva se mi, da me gleda izza kulisa dvoje temnomodrih oči, milo in zagonetno. — Bila je hinavka, bila je kača, koja mi je otrovala mladost!

Iskal sem pri nji ljubezni ter je nisem našel. Hej, kako in kam jadramo!

vilke, izkazane po statistični centralni komisiji take, da se na vsak način moramo nanje zanesti. Jaz sem rekel, da je na Kranjskem veliko narejenih Nemcev, Slovencev po rodu in jeziku, pa štetih za Nemce in odvzetih Slovencem. Takrat se je reklo, da so te številke neovrgljive, včeraj še le pa smo slišali v finančnem odseku, kako sta gospoda poslanca ekselencia baron Schwegel in Luckmann dokazovala, da številke statistične centralne komisije za Kranjsko niso zanesljive, češ da število, s katerim je izkazano stanje živine na Kranjskem, nikakor ni smatrati kot pravo število živine. (Veselost na levi).

Tukaj, gospoda moja, se mi zdi, da tici ne-kako protislovje. Ako so jedne številke zanesljive, potem so zanesljive vse. Vendar pa rad pritrdim ekselenci baronu Schweglu, da številke glede popisa domače živine niso zanesljive, kakor sem na drugi strani popolnoma prepričan, da niso zanesljive tudi številke glede ljudskega štetja. Vzemite številke uradnega poročila, katero sem poprej omenil in primerjajte jih s številkami v repertoriji krajev, sestavljenimi na podlagi ljudskega štetja leta 1880. Že častiti gospod predgovornik je omenjal nekoliko teh številk. Naj bode tedaj tudi meni dovoljeno, da govorim nekoliko bliže o tej stvari. V mislih imam posebno občini Drago in Travo, akoravno moram reči, da se je tudi po drugih krajih ljudsko štetje vršilo jako čudno, vsaj n. pr. nahajam, da je iz uradnega izkaza v letnem poročilu izpuščena občina Lienfeld, v kateri je tudi nekaj Slovencev in kolikor je meni znano, tudi nekaj za šolo godnih otrok. Ali ker jih ni toliko, da bi se za nje imela ustanoviti posebna šola, na to stvar ne budem polagal posebne važnosti. Pa poglejmo, kako so se izkazale številke za šolo godnih otrok v drugih krajih, kateri so tukaj v letnem poročilu našteti. Če vzamem za podlago ljudsko štetje leta 1880., ker mi statistični podatki za leto 1890. niso na razpolaganje, tedaj se je naštelo v Nemški Luki 480 Nemcev in v Čepljanski občini, katera je všolana v Nemško Loko, 380 Slovencev. Število za šolo godnih otrok pa je izkazano in sicer 82 nemške in 49 slovenske narodnosti. Po tej primeri je razvidno, da bi moral za Kočevsko mesto izkazanih biti za šolo godnih otrok slovenske narodnosti na-mesto 11 otrok 20 in v Srednji vasi namesto 6 fakтиčno 12 slovenskih otrok, zakaj število slovenskih prebivalcev v Kočevji znaša 108, v Srednji vasi pa 76. Vendar so te stvari bolj postranskega pomena in jaz hočem posebno opozarjati le na razmere v Dragi. V Draško občino sta všolani vasi Draga in Trava. V Dragi se je naštelo 713 Slovencev in 111 Nemcev, v Travi pa 530 Slovencev in 141 Nemcev. Skupaj torej štejeta vasi Draga in Trava 1243 Slovencev in 252 Nemcev. Za šolo godnih otrok pa je izkazanih na 1243 Slovencev 27 otrok in na 252 Nemcev 161 otrok (Klici na levi: Čujte! čujte!) To je tako krivično razmerje, da mora vsakdo, ki ima zmisel za faktične razmere reči, da se tukaj slovenskemu stanovništvu godi velika krivica in ta krivica se jim godi z vednostjo politične oblasti, kar budem pozneje dokazal z datimi, katera so mi na razpolaganje.

Gospoda moja, navadno se mora soditi, da je v vsaki občini toliko otrok od 1. do 7. leta in mladih ljudij od 14. do 18. leta starosti, kolikor je od 7. do 14. leta za šolo godnih otrok. Ako je tedaj v Dragi in Travi izkazanih 161 za šolo godnih otrok nemške narodnosti, in računite na tej podlagi, koliko je v tej občini Nemcev, starih manj, nego 18 let, najdete da jih mora biti 322, kar je jako čudno, ker je vsega nemškega prebivalstva naštetega le 252 duš. (Klici na levi: „Čujte! čujte!“) Vprašam Vas, gospoda moja, ali so večnoveljavni prirodnii zakoni v Dragi tisti, kakor drugodi in ali se Vam ne zdi, da Nemci v Dragi kar s hrušek tresejo? (Veselost na levi.) Kako pa je prišlo, da se je v Dragi štelo tako čudno? Dejal sem poprej, da je nemogoče, da bi se bili ljudje v Dragi in Travi tekom desetih let tako ponemčili in resnica je tudi, da se niso ponemčili, kar dokazuje neka druga stvar, katere rekurs leži pri visoki vladi in katera zadeva občinske volitve v Travi, katere so se izvršile popolnoma nepostavno samo v ta namen, da bi prišli na krmilo Nemci in da bi se potem moglo reči: Glejte, vendar smo leta 1890. prav številili, imamo že občinski zastop v nemških rokah. To pa se ni zgodilo, kajti slovenski volilci — in teh je v Dragi $\frac{1}{4}$ — bili so opreznii in sedaj ima vlada reševati nek rekurz, ki je pa mej v neki drugi instanci že rešen zelo v ne-

čast kočevskega okrajnega glavarja pl. Thomanna, kateri je začel tisto gonjo na Slovence v Kočevskem okraju in ki si je bil v glavo vtepel, da se mora v Dragi ustanoviti nemška šola in popolnoma zatreti slovenski jezik. Da je to resnica, kaže vse delovanje tega gospoda okrajnega glavarja. Dokler ni bil imenovan okrajnim glavarjem, se je držal še nekamo rezervovan; ravnal je previdno. Kakor hitro pa je imel v rokah dekret, stopil je iz reserve in začel odkriti boj proti slovenskemu življu v vsem obsegu „vojevodstva“ Kočevskega. Da dokažem, da je resnica moja trditev, naj povem, kako je ravnal okrajni glavar Kočevski glede imenovanja krajnega šolskega nadzornika v Dragi. Po deželnem šolskem zakonu z dne 25. februarja l. 1870. pripada vsled določbe § 15. okrajnemu šolskemu svetu tudi pravica, imenovati krajne šolske nadzornike. Krajni šolski nadzornik v Dragi je bil do definitivnega imenovanja pl. Thomanna okrajnim glavarjem vedno tamošnji župnik. To je čisto naravno, ker je župnik tam gotovo najbolj izobražena osoba in ker tak nadzornik najbolj uspešno nadzoruje pouk v ljudski šoli. Reklo se mi bode morebiti, če se je pozneje izvršila kaka izprenembra glede nadzorstva dotične šole, da tega ni mogel storiti okrajni glavar, ampak okrajni šolski zastop. Ali kdor pomisli, kako je sestavljen okrajni šolski svet v Kočevji in pomisli, kako imajo sploh povsodi okrajni glavarji okrajne šolske svete v rokah, kakor to dokazuje nek dogodek, ki se je pripril pred par leti na Gorenjskem in o katerem se je razpravljalo tudi v tej visokej zbornici, ne bode niti za trenutek dvomil, da, če se je pozneje v šolskem nadzorovanji v Dragi izvršila kaka izprenembra, da je ta izprenembra izhajala jedino le iz iniciative okrajnega glavarja, ki je vedel okrajni šolski svet pridobiti zase. Ali je pa bilo res potrebno, da je voditelj okrajnega glavarstva Kočevskega pl. Thomann, ko je postal okrajni glavar, takoj izprenobil šolsko nadzorstvo v Dragi? Jaz sem zastonj povpraševal, kaj je zagrešil prejšnji krajni šolski nadzornik, nikdo mi tega ni mogel povedati in stvari pojasniti in istotako se gotovo iz uradnih aktov ne da konstatovati, zakaj se je gospod župnik moral odstraniti od šolskega nadzorstva. Ali stvar je taka: gospod župnik se okrajnemu glavarju ni zdel sposoben za njegove nakane. Pač pa se mu je za ta posel sposobna zdela neka druga oseba in tako je prišlo, da je okrajni glavar po nalogu okrajnega šolskega sveta Kočevskega najedenkrat imenoval za krajnega šolskega nadzornika nekoga Janeza Wessela, ki se piše seveda z dvema „ss“ in česar ime priča o pristni nemški narodnosti tega moža. In gospoda moja, kdo pa je bil ta Janez Wessel? Priprosti kmet, ki nikdar ni bil v nobeni šoli in ki je komaj za silo v stanu podpisati svoje ime. (Klici na levi: „Čujte, čujte!“) Tak človek torej zdel se je gospodu okrajnemu glavarju Kočevskemu bolj sposoben za šolskega nadzornika, kakor župnik, kateri ima 8 gimnazijskih razredov in potem bogoslovje in ki ima torej višjo omiko v svojej lasti. Ali ta Janez Wessel ni dolgo izvrševal mučnega novega svojega posla. Godilo se mu je precej slabo, kakor se slabo godi marsikateremu kmetu na Kočevskem in nekoga dne pobral je, ne da bi se bil poslovil od gospoda okrajnega glavarja, svoja šila in kopita in šel preko oceana (Veselost na levi.) Sedaj je šola ostala brez nadzornika in ko je okrajni glavar to izvedel, poslal je dekret za šolskega nadzornika nekemu gozdarskemu čuvaju v službi kneza Auersperga, Jožefu Pospišilu. (Klici na levi: „Čujte, čujte!“) Gospoda moja, jaz navajam imena, da se mi ne bode od strani zastopnika visoke vlade očitalo, da niso fakta, kar navajam. Ali kaj se je sedaj zgodilo? Omenjeni gozdni čuvaj je bil pametnejši kakor gospod okrajni glavar Kočevski, izprevidel je, da nima sposobnosti za šolskega nadzornika in vrnil je torej dekret gospodu okrajnemu glavarju, češ, da tacega posla prevzeti ne more. Na to je šola celo leto ostala brez nadzornika, ker v Dragi in Travi ni bilo takega človeka, kateri bi bil po mnenju gospoda okrajnega glavarja Kočevskega sposoben, podpirati naskoke njegove na slovenski jezik. Sedaj pa čujte, kaj se je pozneje zgodilo. Sreča je hotela, da je meseca decembra l. 1893. iz Češkega bil predstavljen v tisto občino nek šumar v službi kneza Auersperga, Vilhelm Eiselt, star 27 let. Prišel je meseca decembra l. 1893. v Draško občino in že dne 2. februarja leta 1894. dobil je od okrajnega glavarja Kočevskega pod štev. 79 dekret, s katerim je bil imenovan šolskim nadzornikom v Dragi. (Klici na levi: „Čujte, čujte!“) In ta človek, ki

ima nadzorovati slovensko šolo, ne zna niti besedice slovenski, pač pa javno prepoveduje slovenski govoriti, in ga psuje. (Klici na levi: „Sramota!“) Gospoda moja, vse to je dokazano, to so fakta ali te žalostne razmere, to preganjanje slovenskega šolstva na Kočevskem silijo me, da moram še nekaj povedati, kar sicer ne bi bil povedal in o čemer v parlamentu govoriti je težko. Neprijetno je, očitati komu osobne lastnosti in tudi plemenito ni, pa če se na tak način postopa proti slovenskemu narodu, kakor se to godi na Kočevskem, potem pa moram pokazati, kaki so tisti ljudje, katere kljče okrajni glavar pl. Thomann, da nadzorujejo slovensko šolo in po čem je tisti Eiselt, ki ne zna niti besedice slovenski, sposoben opravljati ta posel. Ali ima šolsko omiko, tega ne vem, pa kot šumar mislim, da gotovo ne bode imel Bog ve koliko šolske izobraženosti, pač pa je gotovo, da zmiraj govoriti o velikonemških demonstracijah, da prepoveduje ljudem govoriti slovenski in da je celo gostilničarju prepovedal, da — kadar je on tam — nikdo ne sme priti v njegovo gostilno, ki ne zna nemški. Ali še neko drugo dobro lastnost ima ta šolski nadzornik, opija se namreč strašno rad in sicer tako, da se ljudje in otroci škandalizujejo. Zgodilo se je, da je v Travniku, v gostilni Lumačevi opil se tako, da je padel pod mizo (Dr. Bleiweiss: „Slava mu!“) in da so ga ljudje izpod mize morali izvleči in odpraviti iz gostilne. Imenoval sem kraj, kjer se je to zgodilo in če je visoki vladni na tem ležeče, da izve, ali je resnično kar sem povedal, pripravljen sem preblagorodnemu gospodu deželnemu predsedniku, ako hoče stvar preiskati, navesti priče, da mi tukaj ne bode treba navajati imen.

Gospoda moja, tako se godi z ljudskim šolstvom na Kočevskem, tako ravna okrajni glavar pl. Thomann nasproti slovenskemu prebivalstvu in vredna naloga in poglaviti namen mu je, kolikor mogoče zatirati slovenski živelj, ker se mu menda zdi vladna sistema v Avstriji taka, da bode tem bolje napredoval, čim več zaslug si bode stekel za to, da postane „die Wacht am Rhein“ polagoma tudi „die Wacht an der Adria“.

Čutil sem si v dolžnost, navesti ta fakta, ker sem zmatral za greh, da bi kot zastopnik slovenskega naroda, kateri v ogromni večini biva v naši deželi, molčal o takih krivicah in ker mislim, če je visoki vladni res na tem, da izvaja odkritiščnost in poštenje, kakor ja je poudarjal v svojem programu načelnik koalicjskega ministerstva v državnem zboru, da bode zastopnik visoke vlade takoj preiskal stvari, katere sem navajal in da se bode strogo kaznovali tisti, ki je vse te krivice provzročil. Ako pa misli visoka vlada in se mi bode od strani preblagorodnega gospoda deželnega predsednika morebiti ugovarjalo, da vse to, kar sem povedal, ni resnica, potem bi si moral pač zopet izprositi besedo in potem si budem dovolil na podlagi aktov navajati še druge dokaze, kateri pa utegnejo v še lepo luč postaviti okrajnega glavarja Kočevskega. (Odobravanje na levi.)

(Konec prib.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. februarja.

Slovenski poslanci v Hohenwartovem klubu.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ piše: V „Hohenwartovem klubu“ nastala je zopet mača kriza. Pred današnjo klubovo sejo, v kateri se je poročalo o konferenci pri knezu Windischgraetzu glede programa za delovanje državnega zabora, imeli so v klubu ostali Slovenci posebno posvetovanje, v katerem so sklenili, naznanički klubu svoje želje, od katerih izpolnitve je odvisno, ali še ostanejo v klubu. Posl. Šuklje je v klubovi seji te želje razložil. Nastala je o njih dolga in prav živahnata debata, a sklenilo se danes še ni nič“.

Spinčičeva aféra.

Poslanci slovenske koalicije obrnili so se do predsedstva poslanske zbornice z vprašanjem, kdaj vendar že pride na dnevni red imunitetne afére Spinčičeve. Odgovorilo se jima je, da pride stvar tekom prihodnjega tedna v razpravo.

Proračunski odsek državnega zabora.

Včeraj je bila prva seja proračunskega odseka, katere se je udeležil tudi finančni minister Plener. Načelnik dr. Russ je prosil člane, naj omogočijo,

Dalje v prilogi.

da se do Velike noči resi proračun, tako da se more razprava v plenumu začeti koj po Bankoštih. Tekom razprave oglašil se je tudi fisančni minister Plener večkrat. Mej drugim je napovedal novele o pristojbinah, da se reformuje dotično zakonodajstvo in premembo pristojbin pri dedščinab. Kajz je predlagal resolucijo, naj se odpravi časnikarski in kolesarski kolek 1½ milijona na leto, katere svoto ne more vlada pregrešati, odpravi kolesarskega kolka pa se je odločno zoperat-vil. Prvi del resolucije se je vzprejel, drugi ne. Glede zboljšanja deželnih financ rekel je Plener, da misli vlada pri davčni reformi predlagati, naj se prepusti deželam percentualen del realnih davkov. Ker pa s tem še ne bo pomagano, treba bode žganje še bolj obdavčiti.

Malorusi na razpotji.

Dosedanji predsednik maloruskega kluba dr. Romančuk deluje z vso energijo na to, da se klub kontno odloči za sedanji parlamentarni in politični sistem, ali proti njemu. Vse kaže na to, da se klub razcepi. Tisti maloruski poslanci, kateri zmatrajo nadaljnje vztrajanje v koaliciji in v doseđanju odvisnosti od poljskega kluba kot nezaposno in škodljivo, izjavljajo, da je razpad kluba na dve frakciji, na samostalno in na koalicijo, bolj koren, nego vzdrževanje domnevanja, da so vsi zastopniki galiških Malorusov zadovoljni s sedanjim sistemom.

Vnanje države.

Italijanski finančni program.

Naravno je, da se vsi italijanski listi bavijo jedino le s finančnim programom nove vlade. Le malo je takib, ki bi program odobravali. Nekateri sicer priznavajo, da je finančni minister svoj načrt izdelal, kakor je najbolje vedel in znal, odklanjanjo pa nove davke z vso odločnostjo, zahtevajoč, naj se raje štedi pri vojski. „Popolo Romano“ svetuje, naj se zviša davč na rente od 13% na 30%. Pogodba se je tako krila, torej je že vse jedno, ali se renta malo bolj ali malo manj obdavči. 30% obdavčenja bi neslo na leto 105 milijonov in s to svoto bi bilo državnim financam izdatno pomagano. Poslancem je ta predlog zelo všeč.

Rusko-nemška trgovinska zveza.

V ponedeljek se bode v nemškem državnem zboru vršilo prvo branje rusko-nemške trgovinske pogodbe. Splošno se sodi, da bodo za pogodbo glasovali socijalni demokratje, svobodomiselnna stranka, Alzačani in Poljaki, in računa se, da se jim pridruži kakih 30 članov centra in nekaj narodnih liberalcev ter konservativcev. V tem slučaju bi imela vlada večino na svoji strani. Ako bi trgovinska pogodba ne obveljala, razpustila bi vlada takoj državni zbor že zato, ker bi morala iz ozirov na svojo avtoriteto in na mejnarodno lojalnost storiti tudi zadnji korak, da sklenenemu dogovoru pomaga do parlamentarne sankcije.

Dopisi.

Iz radovljškega okraja, 22. februarja. [Izv. dop.] (Nezan-pnica grofu Hohenwartu.) Mej našo klerikalno gospodo urinila se je v poslednjem času neka slaba disciplina. Njih vodja molčal je v deželnem zboru kranjskem o Hohenwartovi nezaupnici in molčal je trdrovatno, kakor ste poročali. — Mali vojaci njegovi po različnih trdnjavicah našega okraja pa klepetajo o tej stvari, kakor stare ženice, ki se gredoč iz cerkve prepirajo, so-li danes gospod „fajmošter“ priporočali „Domoljuba“, „Rodoljuba“ ali „Bogoljuba.“ To klepetanje se potem tiska v „Slovencu“ na pr. na dan 20. febr. t. l. — Tu se na dva stvarna popravka obdelavajo še nekatere zanimivosti za „Slovenče“ p. n. načrtnike. Tako se na pr. g. Ažmanu priporoča, da naj skrbi za svoj „abc.“! Sam Bog vedi, kdo je ta velemožni, izkušeni pedagog, ki g. Ažmanu to priporoča! Ker se je pa to zgodilo, ne moremo si kaj, da bi tudi mi našim duhovnikom nekaj ne priporočili! In to je sledete: kadar so oznanjene litanijske, prosimo, da jih opravite, da ne bodo ljudje zamaščakali v cerkvi na vašo milost, v tem, ko oba župnijska duhovnika tičita pri občinski volitvi, kakor se je to zgodilo dne 3. februarja t. l. v neki občini našega okraja. Brigajte se torej za to, za kar ste postavljeni. Zapomnite si to, da ne boste tirali za našo narodnost skrajno pogubnosne politike! Po Vašem bi v kratkem gospodarili v našem lepem okraju sami nemški in nemčurski grofi in vitezi ter vodje industrijskih družb! Dalje se čita mej onimi „zanimivostimi“ tudi o nekem juristu. To stvar preidemo, ker se je dotičniku, če tudi nerado in osoljeno s slabimi dovtipi, dalo zadoščenje. O gluhem „možu poštenjaku“, Matiji Čopu ni vredno govoriti, ker je preneznanen! Pač pa ima ona „ženska“ Marija Cop ravno toliko volilne pravice, kakor n. pr. Brezniški g. župnik, ki je posredno ali neposredno spravil vse te „zanimivosti“ na beli dan, da si je malo prej

nekomu zatrjeval, da bode o svojih župljanih le pohvalna poročila dajal v „Slovenca“. Pri tem mu je pomagal, kakor se je sam izrazil, „najbrže“ neki „bivši“ kaplan v R. in sedaj v B. Ta je meji našimi „gospodje“, kakor bi rekli Indijanci: „ein grosser Krieger“, personificiran fanatizem. — Brezniškemu g. župniku se ima torej grof Hohenwart zahvaliti, da je obdržal svoj mandat! Vi, gospod Tomaž, ki pri popoludanski službi božji razkladate o strahovih, in kako se ta nadloga najbolj uspešno preganja in „pana“, Vi, ki torej verujete na strahove, ali se prav nič ne bojite, da bi se Vam po smrti ne prikazal kak zagrizen „brezverec“ v sreči in škornjah ter z votlim glasom zahteval od Vas zadnjo številko „Slovenca“, da ga prečita! Premislite si to dobro, predno zopet napadete kakega brezverca! Strah je le strah! Še nekaj o Hohenwartovi zaupnici. Vodja kranjske industrijske družbe bodi okrog z nekim preklicem nezaupnico. In res je po dolgem trudu ujet dva župana, da sta se podpisala na ta preklic. Našim skrbnim „gospodom“ v tolažbo bodi povedano, da sta tudi pritisnila občinske poseste! Gospod vodja jima je namreč na dolgo in široko razkladal, da nam bode grof Hohenwart bitro preskrbel železnico skozi Bohinj v Trst in da bode glavniki kolodvor v Žerovnici in v Mostah!, „Vseučilišča“ v Mostah toraj ne bo, pač pa glavni kolodvor. Tudi nekaj! Naši „gospodje“ se bodo vsaj ložje in hitreje sporazumeli o različnih načrtih, kako je „vojsko peljati“ proti „brezvercem!“ Gospod vodja je pri nabiranju podpisov nariral na mizo cel zemljevid, kako bodo od zdaj tekle železuice po naših pašnikih, ter se pri tem skliceval na neko pismo barona Šveglja. — Naš grofovski poslanec se torej zanimal za železniške projekte! Žal, da mi o tem še-le sedaj slišimo. — Torej: grof Hohenwart, baron Schwiegel, prof. Šuklje, vodja obrtne družbe in železnice: „Wie reicht sich das zusammen? Le pod pretvezo, da nam grof Hohenwart preskrbi železnicu, podpisala sta ona dva župana preklic. Pri tem sta pokazala, kako človek ne sme biti mož-beseda, ako hoče prijetno živeti na tem ljubem svetu! — Na nekem mestu pa se je gospod vodja močno opekel. Ostali volilci, ki smo podpisali nezaupnico, pa obljubimo, da se bodemo grofu Hohenwartu zahvalili še-le tedaj, kadar nam bo res kaj koristnega preskrbel, bodisi v narodnostenem, bodisi v gmotnem oziru. Morebiti se bode sedaj bolj požuril za nas, ker ni mandata odložil! Vederemo! — Gospodu vodji obrtne družbe pa bi svetovali, kakor „Slovenec“ gosp. Ažmanu za „abc“, da naj se bolj briga za slabe akcije svoje družbe, nego za slovenske volilce. On je sicer v svojem zagovoru proti „Kmetovalcu“ povdarjal, da se je koncentriralo vse družbino delovanje na Savi v tovarni, „die zu den schästen Hoffnungen berichtet“, toda mi mu odgovorimo, da, žal, nče ne more živeti od — nad! Prihodnji kaj več!

Iz Celja, 23. februarja. [Izv. dop.] (Principijelno zanimiva razsodba upravnega sodišča.) Volilno pravico v velikem posestvu za okrajne zastope ima, kdor plačuje na leto zemljiškega in hišnega davka 60 gld. brez priklad. Ta zakonita določba razlagala se je prej tako, da je bil mej velike posestnika vpisan, kdor je plačeval po 3 (tri) novce zemljiškega davka in toliko hišnega davka (najmovine in razredovine), da je cela svota znašala 60 gld. To je bilo na korist nemškim in nemšutarskim meščanom, ki so tako v velikem posestvu dominirali ter tako večino v okrajnih zastopih spravili nasprotnikom v roke. Zoper tako razlaganje zakona vložila je pa narodna stranka (g. dr. Ivan Dečko) pritožbo na upravno sodišče, ter dosegla, da se je vsled razsodbe istega od 19. junija 1889, št. 2229, izbrisalo nad 70 meščanov Celjskih iz imenika velikih posestnikov, kar je omogočilo narodni stranki, da si je prizorila večino v okrajnem zastopu Celjskem. Povodom nove volitve v okrajinu zastop Celjski začetkom leta 1893 vpisali so se v imenik velikih posestnikov 1.) dedič Rajmunda Koscherja z zemljiškim davkom 40 gld. 81 kr., hišno najmovino (od Celjskih hiš) 301 gld. 70 kr., skupaj 342 gld. 51 kr.; 2.) Ana Lenko z zemljiškim davkom 44 gld. 48 kr., razredovino od poslopij na poljedelskih zemljiščih 1 gld. 50 kr. in hišno najmovino od Celjske hiše 31 gld. 92 kr., skupaj 77 gld. 90 kr.; 3.) Jurij in Frančiška Strauss z zemljiškim davkom 47 gld. in hišno najmovino od Celjskih hiš 229 gld. 4 kr., skupaj 276 gld. 4 kr.; 4.) Jože Herzmann z zemljiškim davkom po 40 gld. 90 kr., razredovino od poslopij na poljedelskih zemljiščih 6 gld. 40 kr. in hišno najmovino od

Celjskih hiš 58 gld. 80 kr., skupaj 106 gld. 10 kr. Zoper vpis teh oseb mej velike posestnike ugovarjala je narodna stranka po dru. Ivanu Dečku (v imenu g. Janeza Hausenbichlerja) in ko je tudi namestništvo ugovor zavrnilo, vložil je dr. Ivan Dečko pritožbo na upravno sodišče, rekoč, da tem osebam ne pristoji volilna pravica v velikem posestvu, ker je pod velikim posestvom razumeti samo poljedelsko posestvo, od katerega se kot gospodarstvene jednote plačuje zemljiškega in hišnega davka skupaj vsaj 60 gld., da se pa davek od Celjskih mestnih hiš, katere hiše ne sestavljajo z ostalim poljedelskim posestvom nikake gospodarstvene jednote, ne sme vstevati v cenzus po 60 gld. Upravno sodišče je pri obravnavi dne 22. februarja t. l. pritožbi ugordilo in razsodilo, da je vpis dedičev Rajmunda Koscherja, Ane Lenko, Jurja in Frančiške Strauss, ter Jožefa Herzmana v imenik velikih posestnikov bil protizakonit.

Pisma iz Hrvatske.

V Zagrebu, 22. februarja.

Brzjavke, izrazujoče sožalje o smrti dra. Račkega, prihajajo še vedno, dan na dan. Mej drugimi so brzjavili: črnogorski knez Nikola, veliki vojvoda Konstantin za carsko Peterburško akademijo, historično društvo v Kijevu, vseučilišče v Peterburgu in ono v Odesi, bivši regent Ristić itd. Kakor vidite, pokazal se je slovanski svet duševno solidaren, pokazal je, da kulturni „panslavizem“ ni utopija. — Jutri izide posebna in izredna številka „Vienc“, posvečena povsem dru. Račkemu. — Vrh tega se zbirajo doneski za spomenik. Samo uprava „Obzora“ je doslej v ta namen prejela 500 gld.

Tudi naš sabor nadaljuje svoje delovanje — ali to je brez vsake zanimivosti. Zakonski načrti se vzprejemajo drug za drugim, brez vsake živahne razprave. Mej drugimi vzprejel se je zakon o pre-skrbiljenju občinskih uradnikov. Opozicija je glasovala proti predlogu; ne ker je proti preskrbiljenju, nego zato, ker neče, da bi se naložilo to breme občinam, za katere ti uradniki najmanj delajo, največ pa delajo za državo v prenešenem delokrogu. Vzprejel se je tudi zakonski načrt o privilegijah deželne hipotekarne banke. Vse tiste privilegije, katere uživa avstro-ugerska banka, hotela je naša vlada dati hipotekarni banki. Proti temu bi ne bilo ugovora, da bi dolžniki hipotekarne banke imeli one iste koristi, katere imajo dolžniki avstro-ugerske banke. Ali naša banka ne oskrbuje lastnikov nepremičnin s cen enim denarjem, niti jim olajšuje vrneitev posojila. Denar je za dolžnike dražji nego po 5%: plačati je namreč 5½% na obresti in ½% na amortizacijo. Vrh tega pa postopa ta zavod tako, kakor da nima druge svrhe, nego drugim denarnim zavodom delati konkurenco in preprečiti, da se ne ustanovi drug sličen zavod, ki bi mogel biti koren. Kakor kažejo okolnosti, pride pri razpravi o pogodbi glede svilogojsvta do zanimive parlamentarne bitke, vrh tega pa je dr. Frank stavil jako važno in zanimivo interpelacijo glede doneska mesta Senja za višjo gimnazijo — izrekši se proti vsemu donešku mesta, ako se res misli gornja gimnazija obnoviti.

Kaže se, kakor da dobri hrvatska cerkev skoro svojega pastirja. Tri leta je že minilo, kar je umrl kardinal Mihalović. Koj po njegovi smrti doseglo se je mej Rimom in Dunajem porazumljenje, da se imenuje njegovim naslednikom bosanski škof Stadler. O najodločnejšem času se je Pešta umešala v to zadevo in preprečila imenovanje. Od tedaj se je Rim predlagal nebroj kandidatov — ali Rim je vse odbil, uvidevši, da gre jedino za to, da dobri Hrvatska nadškofa, ki bi služil madjarskemu političnemu sistemu. Zaradi tega ni Rim hotel odnehati, nego je ostal pri Stadlerju. In kaže se, da bode Stadler imenovan. Imenovanje se utegne te dni razglasiti. Stadler, dasi je dober Hrvat, se ne utika v politiko. On bo dober škof, a to je dosti — ker kot dober škof ne bo nobenemu sistemu služil, katerim cerkev ne sme služiti. Tudi to vam morem javiti, da pride na njegovo mesto v Sarajevu vseučiliščni profesor dr. Baron.

V Zagrebu je obudila veliko senzacijo vest, da je naš 13. kör dobil ukaz pripraviti vojaštvvo, kakor treba za vojno. Splošno se to spravlja v zvezo z razmerami v Srbiji. Vse kaže, da je Milan orodje v rokah „tretjih“ in da na korist „tretjim“, a proti srbsku in sploh proti jugoslovanstu pri-

pravila omdotni teren. Mi se tu zanašamo jedino na zdravo svet srbskega naroda.

Cetudi adresa o združenju Dalmacije s Hrvatko ni bila v dalmatinskom dež. zboru vzprejeta, vendar nas je tu razveselila vest, da so se vsi Hrvati združili glede adrese — in da tista, katero so Italijani predložili in ki zahteva, da ostane Dalmacija kakor je sedaj, ni dobila več kakor samo pet glasov. Znano je, kako nasprotniki združenja dalmatinskim Hrvatom govore: Zagreb Vas neče. — Jaz sem nasprotnik današnje saborske večine, ali priznati je, da, ako ona tudi ničesar ne storiti za združenje, vendar se mu načelno ni nikdar odrekla. Zato je tudi imenovan ugovarjanje naredilo slab utis na nekatere člane naše saborske večine; sprožila se je tudi že misel, naj glasuje večina za rezolucijo, v kateri bi se imelo naglašati pravo na združenje z Dalmacijo. Ali se bode ta misel oživotorila, je drugo vprašanje! Bojim se!

Tudi pri nas se dela na ustanovitev društva „gledališčnih priateljev“. V to svrbo bil je te dni sestanek, kateri je sklical novi intendant dr. Miletič. Volil se je pododbor, da izdela pravila. Dr. Derenčin je pravila sestavil in pododbor se bo že jutri o njih posvetoval.

Domače stvari.

(Osebne vesti.) Okrajnim sodnikom v Poreču imenovan je sodni pristav Tržaškega deželnega sodišča g. D. Harabaglia, ki je popolnoma več hrvatskemu jeziku.

(Promocija.) Sekundarij deželne bolnice v Ljubljani, gospod Peter Košenina, rodom iz Preske, je bil danes na Dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem medicine. Srčno čestitamo!

(Iz pisarne slovenskega narodnega gledališča.) Jutri nedeljo 25. t. m. se predstavlja prvikrat na slovenskem odu izborni in znani Dumasov igrokaz v 5 dejanjih „Keao“ ali „Genijalnost in strast“. Naslovna uloga, v kateri g. Boršnik predstavlja največjega in najženjalnejšega igralca svoje dobe, katerega je na skrivnem oboževalo na tisoče žensk, ki pa je poleg svoje ženjalnosti se dal prevladati po čudni svoji strasti, ki mu je odganjala najbolje priatelje, podaje predstavljalcu izredno priliko, izkazati se. Igra je prava podoba iz umetniškega življenja in kaže duhovitega in izbornega igralca Keana v raznih položajih znamenitega njegovega življenja. Jako originalni so nekateri prizori, ki gledalca, ne poznavajočega igre, upravo presenetijo. Po vsem rečenem se je nadejati jutri izredno zabavnega gledališkega večera. Mej tretjim in četrtem dejanjem bude nekoliko daljši premor nego po navadi. — V četrtki dné 1. marca se bode pela v četrteč Smetanova „Prodana nevesta“, na kar se posebno opozarjajo vnanji rodoljubi. Pri tej predstavi se bode v sled mnoogostranske želje še jedenkrat ponavljala živa alegorična podoba, a to neopreklicivo zadnjikrat. Pri poznejših reprizah opere se bode izpustila alegorija.

(Slovensko gledališče.) Tudi pri poročilu o tretji predstavi „Prodane neveste“ se lahko sklicujemo na to, kar smo pisali o prvih dveh predstavah in le želimo, da bi tako bilo pri nadaljnih predstavah. Tudi včeraj je šlo vse točno, vse precizno, videlo se je, da so pevke in pevci se uglobili v duh Smetanove glasbe in da ga popolnoma razumejo. Najbolje se to vidi pri g. Vaščku, ki je sedaj tako v petju kakor v igri povsem kos svoji parlando-partiji. Majhna zmešjava, ki se je jedenkrat zapazila pri zboru, nastala je le vsed nešrečnega slučaja. Gledališče je bilo povsem razpredano in tudi to pot smo na svoje veselje, kakor že pri raznih drugih predstavah opazili lepo število vnanjih rodoljubov. —

(Že hujskajo!) Na Dunaji izhajajoče trobilo kranjskih, v znamenji nemškutarstva koaliranih strank se že zaganja v „Izvestja“ kranjskega muzejskega društva in dokazuje, da so nepotrebna, ker jih nemški učenjaki ne razumejo. Sodimo, da so „Izvestja“ namenjena Slovencem in sploh Slovanom, ne pa Nemcem. Sicer bi pa bil najboljši odgovor na nesramno hujskanje zoper slovenska „Izvestja“ brez dvoma t., da bi slovenski učenjaki že nehali pisati za nemške „Mittheilungen“, naj jih Nemci polnijo, ako imajo — s čim.

(„Dramatično društvo“) razpošilja ravnokar — v zaprtih zavitkih — častitim podpor-

nim članom 58. zvezek „Slov. Talije“ s prevodi treh v letošnji sezoni na novo uprizorjenih oper: „Prenočišče v Granadi“, „Čarostrelec“ in „Prodana nevesta“. Zvezkom pridejana je makaznica za letino, po kateri naj častiti člani „Dramatičnega društva“ blagovoč odposlati društvenino 2 gld. za leto 1894. Iz raznih ozirov določil je odbor „Dramatičnega društva“, da zaostankov društvenine ne bo tirjal, da se ima toraj letošnja uplača bilježiti kot članovina za leto 1894 tudi onim, ki so morda z društvenino zaostali. — „Dramatično društvo“ steje zlasti zunaj Ljubljane kaj malo podporib članov in le opravičena je želja, da bi se število zunanjih društvenikov zdatno pomnožilo. Naj velja ta opomba za vabilo k pristopu. — Odbor.

(Radogoju*) pristopila je sl. kmetska posojilnica na Vrhniku kot ustanovnica. Želeti bi bilo, da jo tudi druge slovenske posojilnice v obilnem št. vilu posnemajo in se velevažnega dijakega podpornega društva „Radogaja“ pri zaključku letnih računov spominjajo. — Dalje pristopil je tudi kot ustanovnik g. dr. Babnik, od vetrov v Celji. Srčna bvala obema zavednima in požrtvovalnima dobrotnikoma!

(Promenadni koncert.) Vzpored južnemu dobrodelnemu promenadnemu koncertu vojaške godbe 27. pešpolka v dvorani filharmoničnega društva je nastopni: 1. R. Wagner — „Vhod gostov“ iz opere „Tannhäuser“; 2. Weber, ouvertura iz opere „Oberon“; 3. Delibes — „Valse lente“ in „Pizzicato“ iz baleta „Sylvia“, 4. Rossini — uvod k I. dej. opere „Viljem Tell“; 5. A. Eilenberg — serenata za mandolino; 6. Bizet — entreakt iz opere „Carmen“; 7. Popp — koncertna točka za flauto; 8. R. Wagner — uvod III aktu iz opere „Die Meistersinger“; 9. Zajc — U boj — zbor iz opere „Zrinjski“; 10. Zeller — „Grubenlechter“ valček iz operete „Der Obersteiger“; 11. Kretschmer — potnica iz opere „Die Fakunger“. Začetek koncertu je ob 1/4 uri, konec ob 1/7 uri. Vstopnina 40 kr.

(Premembra posestva.) Štirinadstropno hišo na Marijinem trgu štev. 1, kupil je od gospoda M. Rantha obča znani veletržec z vinom in prijevalec potovanj gospod Jos. Paulin. Prišla je torej v narodne roke hiša, raz katero je mnogočrat plapolala črno-rudeč-žolta zastava.

(Nove uniforme za pehoto.) V vojnem ministerstvu bilo je te dni komisjonelno posvetovanje o novih uniformah za avstrijsko pehotu. Predsedoval je komisiji vojni minister general Krieghamer in sta se udeležila posvetovanj nadvojvodji Albrecht in Viljem. Sklenilo se je, da bodo odslej barva za pehoto siva, kakorščno imajo lovci in deloma dež. brambovc. O podrobnostih se bodo sklepalo v jedni bodočih sej.

(Zima.) Kdor je po toplib, upravo spomladanskih doeb, ki smo jih imeli po svečnici, že mislili na zgodnjo spomlad, se je bridko varal. Zima je kmalu zopet stopila v svoje pravice in že nekaj časa imamo prav lepo subo zimo in do 10° mraza. Sveti Matija je torej danes našel dovolj ledu, da ga more razbijati, kakor veli naroden pregovor.

(Umrli) je danes v Podnartu nadučitelj g. Marko Kovšca. Pogreb bode v pondeljek poludne ob 3. uri.

(Opuščeni orožniški postaji.) Za čas zgradbe dolenske železniške proge Kočevje-Ljubljana ustanovljeni orožniški postaji v Viđmu in v Ortneku se bodeta zopet opustili koncem tega meseca.

(Občinska volitev.) Na Viru, občina Podrečje, bil je izvoljen županom posetnik g. Fran Kerč z Vira, svetovalci pa gg. Martin Dokler, Jožef Stupica in Fran Majdič. Protiv pristašem narodno-napredne stranke bila je buda agitacija in je bila potrebna ožja volitev.

(Spomenik Tržaške udanosti,) ki stoji pred južnim kolodvorom v Trstu, je bil doslej noč in dan pod posebnim varstvom oboroženega redarja. Slavni vladni se je zdelo to straženje vendar preobiten škandal in ker za nobeno ceno neče, da bi svet količkaj dvomil o skalotrdni lojalnosti k srcu jej priraslih Lahonov, zato je v nedeljo odpravila oboroženo stražo pred spomenikom in jo — ker gospodom ireditovcem vendar nič prav ne zaupa — nadomestila s policajem v civilni obleki, ki pa tudi noč in dan okolo spomenika hodi. Tako je ustrezeno Italjanom, katerih oborožena straža več ne kompromituje, in vladni, kateri seveda tudi ni všeč, če ves svet občuduje lojalnost Tržačanov v tej luči.

Konstatujemo, da je vlada v Pragi povsem drugače postopala.

(Podržavljenje Tržaških skladistič) Vlada bode prevzela v lastno upravo javna skladističa v Trstu (magazzini generali). Za zdejša menda vlada ne mora prevzeti tudi deficitu sedanje uprave, ki je dosegel že blizu pol milijona goldinarjev. Ta ogromna vsoča ostane torej še na plečih Tržaške občine in trgovinske zbornice, dokler vlada ne ukrene kaj primernega. Podržavljenje skladistič je za Trst jako važna zadeva.

(Novi škof na Krku.) Vest, da je župnik in dekan v Trstu, kanonik monsignor Andrej Šterk, imenovan škofom na otoku Krku, se je na radost hrvatskih rodoljubov v tej škofiji obistinila. Papežev nuncij na Dunaju, monsignor Agliardi, je to novemu škofu že v soboto brzjavno naznani. Škof Šterk se je rodil 28. novembra 1827. l. v Voloski. Studiral je v Reki in v Gorici in bil l. 1858. posvečen za mašnika, l. 1880. pa je prišel v Trst za kanonika in bil izvoljen župnikom pri Sv. Justu. Imenovanje monsig Šterka je čuten diplomatičem poraz Poreškega škofa Flappa, ki je vse sile zastavil v to, da spravi na to mesto odločnega Italijana. Iz tega izvira tudi neprikrita jeza italijanskih listov radi tega imenovanja.

(Biskup Strossmayer o pokojnem dr. Račkem.) Povodom smrti dr. Račkega izdal je prevzeteni škof Strossmayer dubovčini svoje škofije pastirku pismo, v katerem se s toplimi besedami spominja velike izgube, ki je zadela cerkev in domovine, a tudi osobno njega, ker v umrlem „izgubil je polovico svoje duše in svojega srca“. Britko se spominja onih hrvatskih sinov, ki niti mrtvemu velikemu sinu hrvatske domovine nečejo biti pravčni. Priporoča pokojnega blagemu spominu vseh in odreduje, da se v vsaki župniji bere zadušnica za pokojnega.

(Društvo gledališčnih priateljev v Zagrebu.) Na poziv novega intendantu g. dr. Miletiča zbral se je te dni v malo dvorani društva „Kolo“ lepo število priateljev hrvatskega gledališča iz raznih slojev. Sklicevatev je povdarjal, da bi bilo koristno za hrvatsko gledališče, če se osnuje tudi v Zagrebu društvo, ki bi skrbelo za to, da se občinstvo bolj intenzivno zanimalo za gledališče. Taka društva imajo Praga, Ljubljana itd. G. notar Arnold je predložil načrt pravil. Razprava je bila živabna in so govorili gg. dr. Miletič, Babič, režiser Milan, prof. Starčević, Evgen Tomič, Gjalski in dr. Harambašić, kateri poslednji je nasvetoval, naj bi to društvo bilo popolnoma nezaviso od gledališke uprave in podpiralo dramatične pisatelje in tudi igralce. Potem se je voil odbor, ki naj izdela pravila in jih predloži v kratkem. Kakor poročajo hrvatski listi, je g. dr. Derenčin že izgotovil načrt pravil in bode torej društvo se skoro moglo ustanoviti.

(Razpisana služba.) Na jednorazrednici v Ostrožnem brdu je izpraznjeno mesto učitelja in voditelja z dohodki IV. plač. razreda, funkcionalno priklado in prostim stanovanjem. Prošnje do 5. dne marca pri okrajnem šolskem svetu v Postojini.

Slovenci in Slovenke! ne zabitte
družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

(Vojno ministerstvo in „Sokol“.) V Brnu bode dne 1. julija t. l. „Sokolski shod“ in je naprosil „Moravski Sokol“, da se mu dovoli uporaba vojaškega vežbališča v Brnu. Vojno ministerstvo je pa odklonilo prošnjo.

(Asil za one, moga umetnike) hoče ustanoviti slavni skladatelj Verdi v Milenu. V to svrbo je prišel te dni tja in hoče, kakor poročajo nekateri italijanski listi, vse svoje premoženje pokloniti omenjenemu dobrodelnemu zavodu, ker sam nima otrok.

(Župnik Kneipp v Rimu.) Znani župnik Kneipp biva že nekaj časa v Rimu in ga je te dni vzprejel sveti Oče v avdijenciji.

(Carigrad v snegu.) Minule dni padel je v Carigradu čevelj visok sneg, kar se že mnogo let ni zgodilo. Tudi v drugih krajih v Turčiji je snežilo precej izdatno in se je batiti, da se pretrga vsled tega prometa.

(Samomor krvnik.) V Melbournu v Avstraliji je bila na smrt obsojena neka Mina Knorr. Smrtna kazen pa se ni mogla na določeni dan izvršiti, ker so krvnik našli v njegovem stanovanju obešenega. Našlo se je pismo, v katerem je krvnik označil, da

je storil občubo, da nikdar ne bode na ženski izvršil smrtno kazni. Raje si je torej vzel sam življeno.

* (Aretiran poslanec.) Ko so se te dni vršili pred poslansko zbornico v Budimpešti izgredi in demonstracije, prijet je neki policist po slancu Ugrona in ga hotel odvesti na komisariat, navzlic temu, da mu je Ugron povedal, da je državni poslanec. Šele mej potom sredal je aretirani poslanec svojega tovariša Helleya, ki je potrdil, da je Ugron resnico govoril. Na to ga je policist šele izpustil.

* (Prese netljiva epizoda.) Na odru gledališča Manzoni v Rimu prijela je policija igralca Mironija zaradi tatvine in ga odvedla v zapor, predno je še končal svojo ulogo.

* (Koliko šivalnih strojev se uporablja na svetu.) Sedaj se rabi povprečno 15 milijonov šivalnih strojev na svetu. Vsako leto se jih izgotovi 1 750 000. Minilo je že le komaj 50 let, odkar se rabijo šivalni stroji. Na Londonski razstavi l. 1851 bili so razstavljeni trije, na Pariski l. 1856 samo 14 šivalnih strojev, a l. 1861 je bilo v Loudonu že 33 tovarna za izdelavanje šivalnih strojev. L. 1853 se je v Ameriki izdelalo samo 2809 strojev, število pa je hitro naraščalo in l. 1859 bilo jih že 46 243, pozneje pa še mnogo več.

* (Zavarovalno društvo za device) osnovalo se je v Londonu, ki ima tako tolažljivo in praktično svrbo. Ako je namreč zavarovanka dosegla osodepolno številko 40, ne da bi bila prišla "pod avbo", dobri izplačano primereno vsoto, ki je v razmerju s tem, kar je prej vplačevala. Abo pa je sv. Anton uslušal nje prošnje in je dobita moža, zaposlene vplačane vase na korist onim tovarišicam, ki niso bile tako srečne in se tako pomnožuje družbina glavnica.

* (Boj z revolverji v železniški čakanici.) V Honstonu v državi T-X-S bil je te dni v polni železniški čakanici pravi pravcati boj. Nenega znanega pretepacata Mitchellia hotel je policist odvesti, kar pa ni šlo tako gladko, nego bi se mislio. Mitchell začne streljati, a policist tudi in to je trajalo toliko časa, da se je policist mrtev zgrudil. Iznej navzočih potovalcev bila sta dva ubita, trije pa težko ranjeni. Mitchell so pozneje odvedli v zapor in so ga redarji komaj obranili, da ga razburjeno ljudstvo ni umorilo.

Knjizevnost.

— "Prosijeta". Došli sta nam št. 3. in 4. tega prelepega hrvatskega lista. Vsebina je mnogovrstna, ilustracije so izborne. Mimo nadaljevanja Kozarčeve povesti "Tri ljubavi", konca Miletičeve komedije "Crni biser" in nadaljevanja Šišiceve razprave "Vuk Krsto Frančopan" čitamo v teh seštkih Devčičeve mično povest "Osvetila ga zaručnica" in Grigorovičevu lepo povest "Čari ljubavnoga žara" in črtice "Po mraku", "Siromaštvo i dužnost", "Bezpokojni gost", "Mačak", "Dobročinstvo i opreznost", Leskove mace i bademov cvet ter še mnogo drugih. Vse so zanimljive in zabavne. Tudi pesniški del je jako bogat. Posebno nam ugajajo Sabićevi prevodi ruskih in francoskih pesnikov, priobčenih pod zaglavjem "Vila Slovenskinja" in "Vila Tudjanka", potem Tugomirjeva pesem "Iz daljine", Bašagićeva "Zvijezda sreće", Badalićev prevod iz "Fausta" in prekrasni Harambašićev prolog, Petru Preradoviću. Ilustracij je v teh zvezkih dvanajst in reči smemo, da so vse jako lepe. Priporočamo "Prosijeto" prav toplo, zlasti čitalnicam.

Telegrami "Slovenskemu Narodu":

Dunaj 24. februarja. Konservativni klub je dovolil posl. Vošnjaku, da interpelira vlado glede obdavčenja posojilničnih ulog.

Dunaj 24. februarja. Cesar se pelje dné 27. t. m. v Wels k nadvojvodinji Mariji Valeriji, tisti dan opoludne pa dalje v Mentone, kamor pride dné 1. marca zjutraj. Cesar potuje inkognito kot grof Hohenems in le z majhnim spremstvom.

Dunaj 24. februarja. Nadvojvodinja Marija Imakulata se počuti bolje.

Beligrad 24. februarja. V radikalnih krogih se trdi, da ministerski predsednik Simić ne pojde v Peterburg, kakor je nameraval, ker je car odklonil prošnjo njegovo za avdijenco. Rusija zahteva odločno, da zapusti Milan srbsko ozemlje in je zagrozila, da pretrga vse diplomatske zveze s Srbijo, če se to ne zgoditi.

Peterburg 24. februarja. Giers je jako nevarno bolan in skoro ni upanja, da okreva. Zdravniki so ves dan pri njem.

edurka srednji etabla

Pariz 24. februarja. Predsednik poslanske zbornice dobil je blizu 100 pretilnih pisem, v katerih je bil neki črni prašek, ki se je izročil policiji v kemično preiskavo.

Pariz 24. februarja. Anarhist Henry je priznal, da je razen atentata v kavarni Terminus storil tudi drug atentat, namreč na policijski komisariat v Rue des bons Enfants.

Pariz 24. februarja. Sodišče je obsodilo anarhista Leauthierja, ki je lani v neki restavraciji zabodel srbskega poslanika Gjorgjevića, na dosmrtno ječo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Če pri carinskih plačilih se je določil za mesec marec na 25%. To velja za vse ona plačila, ki se odtečajo v srebru, mestu v zlatu.

Vožnje s parobrodi mej Vukovarom in Novim Sadom in mej Belim gradom in Gradisem so se ustavile dne 19. t. m. zaradi ledovja. Mej Šabcem in Mitrovico na Savi pa še vožnjo parobrodi.

— Francoska sodba v Reki. Francoski konsul v Reki g. Piaget izreka se v svojem letnem poročilu o napredku, ki se kaže glede trgovine v Reki. Ogerska vlada stori vse mogoče, da povzdigne Reško trgovino. Od leta 1865. naprej se je izdal nad 18 milijonov gld. za dela v luki, za skladischa itd. Železniški tarifi so tako ugodni in mnogo drugih ugodnosti upliva na razvoj trgovine v Reki. V poslednjih 20 letih se je promet povzdignil glede števila ladij za 150%, glede teže blaga pa za več nego 500%. Te številke govore jasno!

Mlekarstvo. Vsak poljedelec je izkusil, da po zimi vsled krvljenja v hlevih pri kravah njih mlečnost pojemejo in tudi mleko ni tako dobro kot sicer. Ne moremo si kaj, da ne opozorimo gg ekonomie na Kwidin Korneuburški redilni prašek za živilo od Frana IV. Kwidze, c. kr. avstrijskega in kr. rumunskega dvornega založnika, ki se rabi z najboljšim uspehom že 40 let, kateri prašek, če se klaji primeša in če se kravam dosledno daje, ima za posledico, da postane mleko boljše in da se pomnoži mlečnost krav.

Za
spomladno sezono
kupujejo se najceneje
najlepše novosti
v jaquetih za gospe in deklice,
dežnih plaščih s pelerinom
in oblekah za dečke

prl (205-3)
Antonu Schuster-ju
"Pri Tončku"
Ljubljana, Špitalske ulice.

■ Začetek ob 1/8. uri zvečer. ■
Stev. 49. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 577.

V nedeljo, dné 25. februarja 1894.

Prvokrat:

K E A N

ali

Genjalnost in strast.

Igrokaz v petih dejanjih. Spisal Aleksander Dumas, oče. Prevela Gestrin in Jelenko. Režiser g. Ignacij Borštnik.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec po 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira orkester slavnega pešpolka Leopold II., kralj Belgijev št. 27.

Ustropniha:

Parterni sedeži od I. do III. vrste 70 kr., od IV. do VIII. vrste 60 kr., od IX. do XI. vrste 50 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 50 kr., II. vrste 40 kr., III. vrste 40 kr. — Galejski sedeži 30 kr. — Ustropniha v loži 50 kr. — Parterna stojšča 40 kr. — Dijaske in vojaške ustropnice 20 kr. — Galerijska stojšča 20 kr.

Sedeži, lože in ustropniče se dobivajo v starci čitalnični trafiki v Šelemburgovih ulicah in na večer predstave pri blagajnici.

V abonenment na sedeže se ustopi lahko vsak dan.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Prihodna predstava bode v četrttek, dné 1. marca 1894. l.

LJUBLJANSKI ZVON

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrletna 1 gld. 15 kr.

Tujci:

23. februarja.

Pri Maliči: Hoffmann, Martinelli, Fackler, Mahler, Ehrenstein z Dunaja. — Bribil iz Linca. — Brilej iz Vrbnika. — Bettich iz Beljaka. — Fajdiga iz Sočatice. — Wagner iz Prag. — Obach iz Grada. — Praxmayer iz Kočevja.

Pri Stomu: Prasch, Hitti, Glaser z Dunaja. — Bernaj iz Postojne. — Töpfer iz Linca. — Skall, Stampf, Weissberger iz Pragi.

Pri južnem koledveru: Detoni iz Trsta. — Lukas z Dunaja.

Pri avstrijskem cesarju: Hromec, Golob iz Št. Jurja.

Umrli so v Ljubljani:

22. februarja: Karolina Marija Wiesler, usmiljena sestra, 39 let, Kravja dolina št. 11.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opažovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
23. feb.	7. sijutra	742 3 mm.	-10° C	sl. vzh.	jasno	0-00 mm.
	2. popol.	739 3 mm.	-20° C	sl. svz.	jasno	
	9. zvečer	738 9 mm.	-38° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura -5,3°, za 5,0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 24 februarja t. l.

Skupni državni dolg v notah	98 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 " "
Avstrijska zlata renta	120 " 20 "
Avstrijska kronska renta 4%	97 " 90 "
Ogerska zlata renta 4%	117 " 55 "
Ogerska kronska renta 4%	95 " 25 "
Avstro-egerske bančne delnice	1000 " — "
Kreditne delnice	365 " 25 "
London vista	125 " 10 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	61 " 17 1/2 "
20 mark	12 " 21 "
20 frankov	9 " 92 1/2 "
Italijanski bankovci	43 " 30 "
C. kr. cekini	5 " 91 "

Dné 23. februarja t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	148 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	200 " — "
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	128 " — "
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zač. listi	122 " 50 "
Kreditne srečke po 100 gld.	196 " 50 "
Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Rudolfove srečke po 10 gld.	23 " 25 "
Akcije avstr.-avr. banke po 200 gld.	157 " — "
Tramway-drž. velj. 170 gld. a. v.	275 " — "
Papirnatи rubelj	1 " 38 1/4 "

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld. — kr.
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld. — kr.
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zač. listi — kr.
Kreditne srečke po 100 gld. — kr.
Ljubljanske srečke — kr.
Rudolfove srečke po 10 gld. — kr.
Akcije avstr.-avr. banke po 200 gld. — kr.
Tramway-drž. velj. 170 gld. a. v. — kr.
Papirnatи rubelj — kr.

Izvajalci: Giesshübler-Puchstein v Karlovih varjih zastavljeni v franku.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se tako pogostoma prodajajo ponaredbe (51-2)

Mattoni's Giesshübler slatine.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajali in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas

V nedeljo dné 25. februarja 1894

veliki

dobrodeleni promenadni koncert v prostorih „Tonhalle“

v prostorih „Tonhalle“

ki ga izvršuje (215)

popolna godba c. in kr. pešpolka
Leopold II., kralj Belgijcev št. 27.

Celi dohodek pripade avstrijski družbi „belega križa“
za zgradbo vojaškega kopališča v Piranu.

Začetek ob 1/24. uri.

Vstopnina 40 kr.

Zgovorni gospodje

ki mnogo občujejo z obrtniškimi in delavskimi krogimi, si
lahko zagotovite prav znaten postranski zaslužek.

Ponudbe pod „J. K.“, Gradec, Sporgasse 32,
I. nadstropje (207—2)

Na najnovejši in najboljši način

umetne (694—65)

zobe in zobovja

ustavlja brez vseh bolečin ter opravlja plombo-
vanje in vse zobne operacije, — odstranjuje
zobne bolečine z usmrtenjem živega

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

Naznanilo.

Vsled dovoljenja vis. c. kr. dež. sodišča
v Ljubljani z dné 8. februarja 1894, št. 7 k. k.,
proda se v konkursno mase Amalije Vičič
spadajoča na 966 gld. 99 kr. cenjena, iz
manufakturnega blaga obstoječa zaloge in
na 50 gld. cenjena štacunska oprava z
najemninsko pravico do prodajalnice vred do
1. maja 1894 skupno najvišjemu ponudniku ali
ne pod cenitno vrednostjo proti takojšnjemu pla-
čilu in prevzetju.

Kupci naj pošijejo pismene ponudbe pod-
pisanimu oskrbniku konkursne mase, kateri
radovoljno daje o tem potrebna objasnila

do dné 6. marca 1894 12. ure dopoludne.

V Ljubljani, dné 20. februarja 1894.

Dr. Alfonz Moschē
kot oskrbnik
Amalije Vičičeve konkursne mase.

(211—2)

Tinct. capsici compos.

(PAIN-EXPELLE R),
pripravený v Richtrově lékárně v Praze,
všeobecně známý, bolesti utišující domácí lék k mazání, jest na skladě ve většině lékáren, láhev po 1 zl. 20 kr., 70 a 40 kr. — Při kupování třeba se mít dobre na pozoru a přjmouti jen láhev s ochrannou známkou „ketvou“ jakožto pravé. Ustřední sasytostav: Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Naslednje izborne službe

se mogó takoj nastopiti: kuharica za restavracijo za priljubljeno letovišče, 12—15 gld. plače; kuharica za graščino prav blizu Gorice, 17 gld. plače; dobra meščanska kuharica za tu; boljše kuharice za Beljak, Trst, Laški trg, Reko, okolico itd.; kuharica za vsako dole k dvema osebam, 6—7 gld. plače; pestunja k dvemu otrokom, 4 in 2 leti starci; priprosta matka-rica za Kočevje; kuhiško dekle za Ljubljano; strežaj in kočijač za joko fino hišo, kjer se bode z njima lepo ravnalo; vrtnar za graščino v bližini Ljubljane itd.; več močnih dekle za vsako dele, ki se ne bojo nikacega posla, skromnih, priporoča najbolje (214).

posredovalnica G. FLUX, Breg št. 6.

Gotov postranski zaslužek

zagotovljamo vsakomur, ki se hoče pečati s prodajanjem neke robe, ki se prav lahko specifična. Ponudbe pot „Fisch“ na anončno ekspedicijo J. Danneberg, Dunaj, Wollzeile 19. (186—4)

PHÖNIX-POMADA

na razstavi za zdravje in varovanje bolnikov v Stuttgartu 1890 odlikovana z nagrado, je po zdravilnikem izreknu in mnogih zahvalnih pisnih, katerih število gre v tisoče, priznana kot jedino, zares resno in neškodljivo sredstvo, s katerim se doseže tako pri gospoh kakor pri gospodih lepa in bujna rast lasij in se prepreči, da ne izpadajo in da se ne dela mej njimi prhot; mladi gospodje dobé po nje rabi močne brke. Za uspeh in za neškodljivost se garanjuje.

Lonček 80 kr., če se pošlje po pošti ali proti povzetju 90 kr.

K. Hoppe, Wien, XIV., Hüteldorfstrasse 81.

(200—2)

Zadnja cena!

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5.

Zaloga (19—8)

vsake baže gvatnega blaga
za moške in ženske

kakor tudi vseh vrst

plaht, kovtrev, srajc, jop, nogovic,
svilenih in tkaninskih rut

po najnižji ceni.

Zadnja cena!

Fran Ivan Kwidza,

c. in kr. avstro-ugarski in kraljevsko rumunski
dvorni založnik.

Kwidze

Korneuburški redilni prašek za živino
in sicer

za konje, rogato živino in ovce.

Cena 1/1 škatli 70 kr., 1/2 škatli 35 kr.

Glavna zaloga: (213—1)

Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaji.

Pazi naj se na gorenjo varstveno znamko in
zahteva naj se izrecno

Kwidze Korneuburški
redilni prašek za živino.

Dobiva se prsten v vseh lekarnah in
droguerijah.

Odkovan na svetovni razstavi (1900)

v Čikago s svetinjo (1900)

• FEINSTE QUALITÄT.

ÜBERALL VORRATHIG 17 MEDAILLEN

MÄSSIGE PREISE

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ).

CACAO

LEICHTLOS LICHER CACAO

Ausgabe 1 kg = 200 Tassen - Nachhaltig

Prodajalnica

oddaja se od 1. majnika naprej.

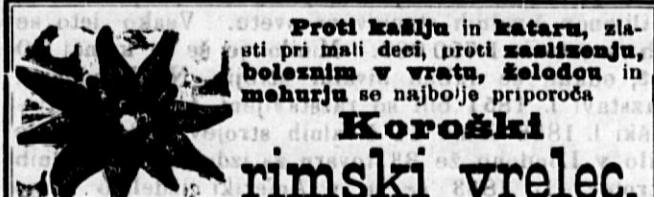
Povpraša naj se v Florijanskih ulicah h. št. 1,
v 1. nadstropji. (191—2)

Pustni krofi

vsako nedeljo in vsak praznik

od 11. ure dopoludne začenši

v sladčičarnici
Rudolfa Kirbisch-a. (165—3)

Proti kašlju in kataru, zla-
sti pri malih dečkih, proti zasilenju,
boleznim v vratu, šlečenju in
mehurju se najbolje priporoča

Koroški
rimski vrelec.

Najfinnejša namizna voda.

V zalogi pri M. E. Supan-u v Ljubljani in pri
Fr. Delencu v Kranju. (196—52)

— Ustanovljeno leta 1863. —

Svetovnoznanje (1021—17)
so samoizdelane, nagrajene

ročne harmonike

Ivana N. Trimmel-ja

na Dunaju, VII/3, Kaiserstrasse Nr. 74.
Velika zaloga

vseh glasbil
goslij, citer, pičal, okarin, ustnih
harmonik, ptičjih orglje itd. itd.,
švicarskih coelnih orglje,
ki igrajo same od sebe in so nedosežne gledé
glasu, glasbeni albumi, kukala itd. itd.

Knjiga z uceri zastoj in franko.

Zobni zdravnik

D. ROMAN JACOBI

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in izdira zobe brez
bolečin. (186—2)

Zdravi sploh vsako ustno bolezni.

Ljubljana, Stari trg št. 4.

JANEZ OGRIS

«puškar»

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vskovrstne nove puške in revolver ter vse lovskie priprave, patronje ter druge streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse prekušene na ces. kr. izkušavalšči ter zaznamenovane z znamko tega zavoda. (438—44)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. — Staro puške popravljajo se ceno. — Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrumbe (onanije) in
tajnih razpašnostij je izorno delo

Dra. Retau-a
Sebeohrana.

Češko izdanje po 80. nemški izdaji. S 27 podobami. Cena 2 gld. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njegevi pouki rešijo vsako leto na tisoče bolnikov gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Bieray“ v Lipskem (Sasko), Neumarkt 34, kakor tudi v vsaki knjigarni. (291—50)

ljni ekstrakt za uho

od c. in kr. sekund, zdravnika dr. Šipek-a. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let avtoritetu, ker odpravi vsako neprirojeno gluhost, uklanja takoj slab posluh, učenai tok in vsako učesno bolezni; dobiva se proti dopolnitivu gld. 1.70 v vsej Avstro-Ogarski framkovano po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni gosp. Ant. Kögla in v mestni lekarni v Zagrebu; nadalje pri Zanetti-ju v Trstu; Jožefu Cristofoletti-ju v Gorici; na Dunaju pri c. in kr. v ojni poljski lekarni, na Štefanovem trgu št. 8, in pri lekarju Twerdy-ju, Marijhilferstrasse 106. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnenim napisom: c. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaju. (1161—11)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(6—8) pri hodo

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7. DUNAJ.

Vsek dan odprava z Dunaja.
Pojasnila zastonj.

Bensdorp-ov holandski kakao

izboren, zdrav in redilen
se dobiva v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

(947-24)

Lekar A. Hofmann, Klosterneuburg pri Dunaji, priporoča že mnogo let preskušeno, bolj utešjujoče domače sredstvo

konz. mazilo za ude (protinova tekočina)

v steklenicah po 50 kr. ali 1 gld. po pošti 15 kr. več.

Dobiva se v lekarnah in pri glavnih zalogah: lekarnar

A. Hofmann, Klosterneuburg.

Važno za sleharno (11-4)
gospodinjo in mater!

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

se čedalje bolj skršuje kot najzornejši, jedini naravi primerni zdrav in ob jednem v svoji uporabi najcenejši dodatek bobovi kave. Priporoča se izrecno od visokih znanstvenih in zdravniških avtoritet in se predpisuje ženskam, otrokom in takim, ki imajo želodeno ali živčno bolezni, kot najboljši nadomestek bobove kave.

Opreznost pri kupovanju! Zahtevajte in jemljite samo bele originalne zavoje Dobiva z imenom 1/4, kilogr. se povsod. Kathreiner. 25 krajev.

PREVZETJE OBRTI.

Udano podpisani usoja si uljudno naznaniti, da je v svojo last prevzel že mnogo let obstoječi

frizerški in briški salon

Marka Brojana (poprej Meneghelli).

Pod trančo št. 1

ter prosi veleč. p. n. naročnike in gospode blagovoljne podpore z zagotovilom, da mu bude najprva skrb s snažno in fino postrežbo pridobiti in vzdržati si blagohotno naklonjenost svojih čast. p. n. naročnikov.

Z udanostnim spoštovanjem

Franc Zupan

frizer in brišec.

Izdaje tudi vlasulje in lasničarske dela vsake vrste.

PREVZETJE OBRTI.

"Kupuj pri kovaču, a ne pri kovačku!" veli star pregor.

To velja po vsej pravici o mojem etablissementu, kajti le tako velika pridelalica, kakeršna je moja, ima vsled tega, da kupujejo jako mnogo blaga, ki ga plačujejo sproti v gotovini, in vseled drugih ugodnih okolščin minimalne stroške, ki so potem v prid tudi kupecu.

Dražestni vzorec zasebnim naročiteljem zastonju in poštunje prostoto. Knjige z vzoreci, kakeršnih doslej še ni bilo, za krojače nefrankovano.

Sukneno blago za obleke.

Peruvien in dosking za visoko duhovščino, potem blago, kakor je predpisano za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, hrvéje, za biljarde, igralne mize, prevleke za vosove, loden, tudi nepremičljiv za lovsko suknuje, blago, ki se dà prati, potni plaidi od 4-14 gld. i. t. d.

Poštenu, ceni primerno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne malovredne cunje, ki komaj toliko stanejo, kolikor iznasa zaslužek krojačev, priporoča

Iv. Stikarofsky, Brno (avstrijski Manchester).

Največja tovarniška zalogu suknenega blaga v vrednosti 1/4 milij. gld.

Pošilja se le proti povzetju!

Dopisovanje v nemškem, ogerskem, češkem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

(199-2)

Marijaceljske kapljice za želodec

priprejene v lekarni „k angelju varuhu“

C. BRADY v Kromeřížu (Morava)

staroizkušeno in poznato zdravilo, ki ozivlja funkcije želodca in ga krepi, če je prebava motena.

Pristno le z zraven natinseno varstveno znamko in podpisom.

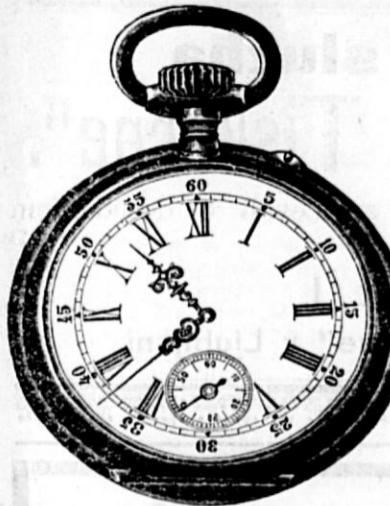
Cena steklenici 40 kr., veliki steklenici 70 kr.

Navedeni so tudi sestavni deli.

Marijaceljske kapljice za želodec

dobjavijo se pristne v Ljubljani: lekarna Piccoli, lekarna Swoboda; v Postojini: lekarna Fr. Baccarini; v Škofji Loka: lekarna Karol Fabiani; v Rudolfovem: lekarna Dom. Rizzoli; v Penerbachu: lekarna V. Payr; v Kamniku: lekarna J. Močnik; v Črnomlju: lekarna Ivan Blažek.

(1168-14)

Prej J. Geba. **Fran Čuden** Prej J. Geba.

→ urar ←

v Ljubljani, Glavni trg št. 25

(Podružnica v Trbovljah)

priporoča sl. občinstvu ter posebno preč. duhovščini svojo bogato zalogo

švicarskih žepnih zlatih, srebrnih in nikelnastih ur, stenskih ur z nihalom, ur budilnic, verižic, prstakov, uhanov

(120-5)

in vseh v to stroko spadajočih stvari po najnižjih cenah.

Popravila izvršujejo se natančno pod poročtvom. — Zunanja naročila se hitro izvršujejo po pošti. Ceniki so vedno na razpolaganje zastonj in franko.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro uplovajoče sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na podplati, petah in drug na trdim praskam. Ta obliž dobiva se le v jednej velikosti po 60 Kr. Dobiva se v lekarnah. L. Schwenk-a lekarna (40 8) Meidling-Dunaj.

Podpisana tvrdka prodaja

VSE ZA 95 KR.

Naroča naj se hitro, kajti zalogu ni preveč znatna.

- 1 ogrinjača za gospo, velika, v vseh najlepših senčnih bojah, neobhodno potrebna stvar, samo 95 kr.
- 1 komadov batistasti žepnih robcev z okrajkom, ki ne pušča barve v milinci in lužnici, vsi obrobljeni, samo 95 kr.
- 1 srajca za gospo, s prekrasnimi vezenimi vkladki, jako lepa, z n. grado odlikovana, samo 95 kr.
- 1 izborna gospodska srajca, bela ali pa tudi barvana, samo 95 kr.
- 1 spodnje hlače za gospodo ali gospo, iz barhanta, platna in na statyah narejene, debele in tople, samo 95 kr.
- 1 sortiment igrač za otroke, 8 jako lepih komadov, za dečke ali deklice, vkupe samo 95 kr.
- 1 barvani damastni namizni prt, v krasnih desinah in živih bojah, tudi bel, samo 95 kr.
- 6 komadov damastnih prtičev (servijet) isti uzorci, samo 95 kr.
- 3 pare zimskih nogovic za gospo, vsak par druge boje, do preko kolen segajoče, samo 95 kr.
- 4 pare zimskih obuškov za gospode, vsak par druge boje, debeli in topli, samo 95 kr.
- 1 franceska stenska ura iz bronca, z dolgo žolito verigo, izborna in dobro idoča, samo 95 kr.
- 1 vrč za vodo, visok, iz najfinješega porcelana iz Karlova varov, ki ne bi smel manjkati v nobenem gospodarstvu, samo 95 kr.
- 1 vredica iz porcelana s pokrovom in ročajem, samo 95 kr.

Kar ne bi komu ugajalo, se drage volje nazaj vzame in zamenja. Razpošiljanje se vrši pod najstrožjo kontrolo samo proti povzetju, ali pa če se popreje denar vpošlje.

Komisijski bureau Apfel,

Dunaj I. Fleischmarkt 14/Sn.

(163-3)

Ostanki suknja

najmodernejše blago za pomlad in jesen 1894

za celo obleko samo za gld. 3-

za črno salonsko obleko 7-

za vrhno suknjo 4-

za obleko, ki se dà prati 2-75

za hlače iz gredašane

tkanine 3-

za piknet-telovnik 40-

tudi najfinješe vrste

sukna močnejše kakovosti,

poletnega lodna, trikota in

rogozovske platna

nedosežno ceneno.

Pošilja se

proti povzetju ali pa če se popreje pošlje denar.

Jamstvo:

Povračilo kupnine, če komu kaj ne bi ugajalo.

Vzorec: (144-3)

Zastonj in poštunje prostoto.

D. Wassertrilling

trgovec s suknom

Boskowitz blizu Brna.

Tisoč priznate.

CHOCOLAT MENIER

! Največja tovarna na svetu!

Vsek dan se proda: (1148-12)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specerijskih, delikatesnih prodajalnicah in konditorijah.

Razpisuje se služba faktorja „Narodne Tiskarne“.

Ponudbe z dokazili zmožnosti in spričevali o dosedanjem službovanji naj se pošljejo

do 15. marca t. l.

upravnemu odboru „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.

Pristno Brnsko sukneno blago

za spomladino in poletno sezono 1894.

Jeden kupon 3.10 metra dolg, za popolno gospod- sko obleko (suknjo, hlače in telovniki) stane samoz	gld. 4.80 iz dobre gld. 6.— iz boljše gld. 7.75 iz fine gld. 9.— iz finejše gld. 10.50 iz najfinejše	pristne ovčje volne.
---	--	----------------------------

Kupon za črno salonsko obleko gld. 10.—, kakor tudi blago za vrhne suknje, dolzen za turiste, črni peruvienne in dosking, za državne uradnike, najfinejše gredane tkanine itd. razpošilja po tovarniških cenah kot realna in solidna najbolje znana tovarniška zaloga suknenega blaga

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzoreci zastonj in frankovanje. — Garantuje se za to, da odgovarja pošiljka popolnoma vzorcem.

Na uvaženje! P. n. občinstvo se zlasti opozarja na to, da je blago, **če se naroča direktno, znatnoceneje**, nego če se isto naroča po agentih. **Tvrduku Siegel-Imhof v Brnu** razpošilja vse blago po pravih tovarniških cenah, ne da bi zaračunjala sleparskega „krojaškega popusta“, ki toli oškoduje za- sebnih naročiteljev. (181-2)

Mala oznanila.

Pod Tranečo št. 2.
Veliko
zaloge
priporoča
klobukov
J. Soklič.
Gledališke ulice št. 6.

M. RANTH
(Viktor Ranth) (27)
Ljubljana, Marijin trg 1
priporoča veliko zaloge oprem za krojajoče in čevljarje, belopretenebla in podvleke, bombaža in ovčje volne, preje za vezenje, pletenje, šivanje in kavljanje, tkanega in nogovičarskega blaga, predpasnikov, životkov in rokovic, pozamentirskega in drobnega blaga, trakov, čipk in petljani, čipkastih zaves in preprog, umetljnih cvetek in njih delov.

Restavracija „Pri Zvezdi“
cesarja Josipa trg.
Velik zračni vrt, stekleni salon
in kegljišče.
Priznano izvrstne jedi in pijače
in skupno obedovanje.
(22) F. Ferlinc, restavrator.

Josip Reich (23)
Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4
priporoča čast. občinstvu dobro urejeno
kemično spiralnico
v kateri se razparane in nerazparane
moške in ženske obleke lepo očedijo.
Pregrinjalna vsprejmoma se za pranje in
čren v pobaranje. V barvariji vsprejemena
se svilnato, bombažno in mešano
blago. Barva se v najnovejših modah.

Uran & Večaj
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriske ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo
veliko zaloge vsakovrstnih
pečij in glinastih snovij
kakor tudi
šteditnikov
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah. (31)

G. Tönnies
v Ljubljani.
Tovarna za stroje, železo in kovino-
tinica.
Izdeluje kot posebnost:
vse vrste strojev za lesoreznice in žage. (21)
Prevzame celo naprave in
oskrbuje parostroje in
kotle po najboljši sestavi,
slučajno turbine in
vodna kolesa.

Zajamčeno pristni kranjski
brinjevec
liter po gld. 1.20 in
medenovec
liter po gld. 1.—, ki ga priporočajo zdrav-
niki, pri (216)
Oroslav Dolencu
trgovina z voščenino in medom
Ljubljana, Gledališke ulice 10.

umrlih urednikov „Slovenskega Naroda“
(Ant. Tomšič, Jos. Jurčič, Ivan Železnikar)
dobivajo se
na karton-papirji tiskane
komad po 20 kr.
v „Narodni Tiskarni“, pri gospodu
A. Zagorjan-u in pri drugih knjigo-
tržcih.

Zobozdravnik Avgust Schweiger

ordinuje

(38-8)

v hotelu „Pri Maliču“
vsak dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 5. ure
popoludne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.
Novo! Živec se umori brez vseh bolečin Novo!
— cocaine.

Kamnoseška obrt in podobarstvo.

Vinko Čamernik

kamnosek v Ljubljani, Parne ulice št. 9
filiala na Dunajski cesti nasproti Bavarskemu dvoru
(poprej Peter Toman)
priporoča se za izvrševanje

cerkvenih umetnih kamnoseških del
kakor oltarjev, tabernakeljev, priznje, obhajilnih mis, krstnih kamnov itd., nadalje za vsakovrstna

stavbena kamnoseška dela

kakor tudi za izdelovanje plošč iz vsakovrstnega marmorja za pohištvo.
Ima tudi bogato zalogu

nagrobnih spomenikov
iz raznovrstnih marmorjev, napravljenih po najnovejših arhitektoničnih
obrisih po nizki ceni.

Oskrbuje napravo kompletnih družinskih rakev in vsakako
popravjanje. (0-8)

— Obrise, načrte in vzorce pošilja brezplačno na vpogled.

Ustanov. J. J. NAGLAS leta 1847.
Ijeno tovarna pohištva
v Ljubljani, Turški trg št. 7 in
Gospodske ulice (Knežji dvorec).
Zaloge jednostavnega in najfinnejšega le-
senega in oblažinjenega pohištva, zreal,
strugarskega in pozlatarskega blaga, po-
hištvene robe, zavés, odej, preprog, za-
stiral na valjcih, polknov (žaluzij). Otre-
ški vozički, železna in vrtna oprava, ne-
pregorno blagajnice. (35)

Brata Eberl
Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Slikarji napisov,
stavbinska in pohištvena pleskarja.
Tovarna za oljnate barve, likak
in pokost. (20)
Glavni zastop Bartholi-Jevega ori-
ginalnega karbolneja. Mašoba
za konjska kopita in usnje.

Maksimilijan Patat-ova naslednika
F. Merala & Boneč
v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,
ali pa sv. Petra nasip št. 27
priporočata se p. n. občinstvu za ženske
in moške oblike, razparano in cele, iste
se lepo očedijo; vzprejemata vsakov-
rstna pregrinjalna, svilnate robe in tra-
kove za pranje in pobaranje, kakor tudi svilnato, bombažno in mešano
blago vseh barv. Oblike se čistiti, pere
in barva hitro, dobro in po nizki ceni.

Cast mi je naznanjati, da sem pre-
vzela po smrti mojega moža Frana Toni
kovaško obrt
katero budem nadaljevala, ter se pripo-
ročam za vse v to stroko spadajoča dela
po nizkih cenah, zlasti za nove podkove.
Dobro delo in točna postrežba.
Z velespolovsujem (37)
Ivana Toni
v Kravji dolini št. 2.

